

עובד רשאי לבחור מוצר פנסיוני שאינו כולל ביטוח אובדן כושר עבודה - ועל המעסיק חל איסור להתערב בבחירה זו.

לאחרונה דן בית הדין הארצי לעבודה בשאלות - האם רשאי עובד לבחור מוצר פנסיוני שאינו כולל ביטוח אובדן כושר עבודה והאם מוטלת חובה על מעסיק לבטח את עובדו במסלול ביטוח פנסיוני הכולל ביטוח בגין אובדן כושר עבודה.

בית הדין קבע כי החיסכון הפנסיוני הוא חובה, אך העובד רשאי לבחור את האופן שבו יתבצע החיסכון. סעיף 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005, מבטא עקרון יסוד בעולם החיסכון הפנסיוני והוא חופש הבחירה המלא שניתן לעובד לקביעת סוג המוצר הפנסיוני המועדף עליו, החברה שתנהל עבורו את הכספים, מסלול ההשקעה שבו ינוהלו הכספים, וזאת ללא יכולת התערבות של המעסיק בבחירות אלו. תכלית סעיף 20 לחוק הפיקוח היא לאפשר לעובד לבחור את מוצר החיסכון הפנסיוני שבו הוא מעוניין להפקיד את תשלומיו ואת תשלומי מעסיקו, ללא שהמעסיק יוכל להגביל אותו בעניין זה, והכל על מנת שהעובד יוכל להתאים את מוצר החיסכון הפנסיוני לצרכיו ולמקסם את תועלתו.

עקרון חופש הבחירה המלא שניתן לעובד לקביעת סוג המוצר הפנסיוני המועדף עליו הוא עקרון יסוד בדיני הפנסיה. ניתן לדמות עניין זה לכך, שכשם שהמעסיק אינו צריך לוודא מה נעשה עם המשכורת אותה הוא משלם לעובד, כך גם למעסיק אסור להתערב במה שנעשה עם כספי הפנסיה שאותם הוא מעביר לקרן עבור העובד, כאשר מבחינתו של המעסיק עניין זה צריך להיות בבחינת "שגר ושכח".

מכוח סעיף 20 לחוק הפיקוח חל עקרון חופש הבחירה, הגובר - כלשון הסעיף - על כוחו הכופה של הסכם קיבוצי או צו הרחבה. לאור עקרון משפטי זה ניתן תוקף משפטי לבחירת העובד לבצע את הביטוח הפנסיוני ברכיב התגמולים במסגרת של ביטוח מנהלים, להבדיל מקרן פנסיה מקיפה, וזאת בשיעור ההפקדות שאינו נופל מזה הקבוע בהסכם הקיבוצי.

בהתאם להוראות סעיף 20 לחוק הפיקוח, גם הבחירה של עובד בביטוח פנסיוני המכונה "ביטוח מנהלים" ללא כיסוי של אובדן כושר עבודה היא אפשרית, ולמעסיק אין אפשרות להתערב בבחירה שכזו. עצם העובדה שמעסיק יסרב לבצע הנחיה של עובד, כמו למשל לבטחו בביטוח מנהלים ללא רכיב של אובדן כושר עבודה, עולה לכאורה כדי עבירה פלילית.

האמור בהוראות סעיף 20 לחוק הפיקוח גובר על הוראות צו ההרחבה, וממילא לא ניתן ללמוד מהוראות צו ההרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק על חובתו של מעסיק לבטח את עובדו במסלול ביטוח פנסיוני הכולל ביטוח בגין אובדן כושר עבודה, ככל שהדבר מנוגד לבחירתו של העובד, אשר רשאי לבחור מוצר פנסיוני שאינו כולל ביטוח אובדן כושר עבודה.

במקרה שנדון בפסק הדין, העובדת טענה כי מי שהייתה מעסיקתה בתקופה הרלוונטית, לא ביטחה אותה בפנסיית נכות בהתאם לצו ההרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק וכתוצאה מכך נגרם לה נזק ממוני, על רקע אובדן כושר עבודה, עת התגלתה אצלה מחלת הסרטן. בית הדין קבע כי מאחר שבמקרה הנוכחי המעסיקה הפקידה עבור העובדת כספים לביטוח מנהלים, לאחר שהמערערת העדיפה אפיק פנסיוני זה על פני קרן פנסיה מקיפה, הרי שהעובדת אינה יכולה להבנות מהטענה כי על המעסיקה הייתה מוטלת חובה לבטח אותה במסלול ביטוח פנסיוני הכולל ביטוח בגין אובדן כושר עבודה.

עע (ארצי) 7243-10-15 ליליאן לנדסברג נ' גל-רוב יועצים בע"מ, ניתן ביום 20/8/18.

יובהר כי האמור לעיל אינו מהווה ייעוץ משפטי או תחליף לייעוץ משפטי ואינו מהווה המלצה לנקיטת הליכים כאלה או אחרים או להימנעות מהם.

מאת: עו"ד ונוטריונית עדי ביבר לקואה, העוסקת בתחום דיני העבודה

שותפה ובעלים של משרד עורכי הדין ביבר לקואה חייקין הררי

www.biber-law.co.il

עו"ד ביבר לקואה לא ייצגה בתיק המוזכר במאמר הנ"ל.